

Aquell 6 de desembre

«El dilema que es presentava no tenia alternativa: o democràcia pluripartidista, amb un seguit de limitacions de tota mena, o res»

La constitució espanyola, que encara patim, va tenir a Catalunya un suport a les urnes superior a la mitjana estatal. Mentre que al Principat la participació va ser del 67,91%, enfront del 67,11 estatal, els vots favorables, aquí, van enfilarse fins al 90,46%, davant del 88,54% obtingut a tot l'estat. Pot ser entès, potser, com que enlloc com aquí -per consciència nacional, cultura democràtica i europeisme- no existien tantes ganes de desconnectar institucionalment del franquisme. No era fàcil un altre resultat tenint en compte que, a excepció d'ERC, totes les altres forces parlamentàries van fer campanya pel "sí". Per circumscripcions provincials, el suport a la constitució va ser del 91,9% a Lleida, 91,7% a Tarragona, 91% a Barcelona i 90,4% a Girona.

Pel que fa a la resta dels Països Catalans, a les Balears els vots favorables representaren el 90,2% i el 89,5%, al País Valencià, l'indret on llavors, segons les enquestes, hi havia també un índex més elevat de suport a tesis independentistes. Per circumscripcions, a Alacant el "sí" a la constitució obtingué el 90,3% dels vots; el 89,2%, a València i el 89%, a Castelló. La província més favorable a la constitució va ser la de Lleida i la menys partidària del text constitucional, la de Castelló. Als Països Catalans, doncs, la mitjana de vots se situa a l'entorn del 90,05% del total emès. Aquest comportament, superior a l'obtingut a tot l'estat, explica moltes coses sobre el desig col·lectiu d'accedir a la democràcia i superar la dictadura, però també de l'evolució posterior de la situació política i també, ai las, la nostra elevada dosi de credulitat i, probablement, ingenuïtat i tot.

Mentre els partits catalans van presentar la constitució com un pas molt important en el camí de les reivindicacions històriques, però no com el definitiu, per als partits espanyols va quedar clar, de seguida, que allò era el final, el màxim a què es podia aspirar. Aquella diferència tan gran de punts de vista resumeix a la perfecció el sentit de l'anomenada transició, del franquisme a la democràcia. En realitat, va permetre als franquistes de passar de la legalitat franquista a la democràtica, directament, de la llei a la llei, vaja, sense haver de passar comptes davant de cap tribunal pels crims de la dictadura, perquè el franquisme no ha estat mai cap delicta, a l'estat espanyol. Ni ara, ni fa 40 anys.

El dilema que es presentava no tenia alternativa: o democràcia pluripartidista, amb un seguit de limitacions de tota mena, o res. Compraves un paquet únic que, amb la legalització final de tots els partits -ERC i FNC van ser legalitzats passades les primeres eleccions del juny del 77-, incloïa també, obligatòriament, comprar la restauració de la monarquia borbònica, la no inclusió del dret a l'autodeterminació o la prohibició de federar-se els Països Catalans; mentre, en canvi, s'acceptava la incorporació de Navarra a la resta del País Basc, si s'aprovava en referèndum. Això, sumat a altres aspectes democràtics i econòmics que eren considerats inacceptables pel minoritari independentisme de l'època, motivà l'oposició a aquella constitució, oposició que culminà amb un manifest unitari (?Catalans, voteu NO o No voteu?), la creació d'un Comitè Català contra la Constitució Espanyola i una campanya d'actes públics pel territori. Els partits favorables a l'ordre constitucional, avui encara vigent, van titllar els contraris de marginals, extremistes i radicals. Aquell 6 de desembre era dimecres, un dia feiner. I jo hi vaig votar "no".